

**Obvodný úrad miestnych národných výborov v Moravskom Lieskovom
(1937) 1945 – 1950 (1957)**

Opis archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	Obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1570_15180	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Moravskom Lieskovom	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	(1937) 1945 – 1950 (1957)	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	2,85 bm (65 kusov úradných kníh, 9 kusov registratúrnych pomôcok a 12 archívnych škatúľ spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Moravskom Lieskovom	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Úlohou národných výborov ako zastupiteľských orgánov štátnej moci a správy v obciach, mestách, okresoch a krajoch bolo zabezpečovať rozvoj hospodárskej, kultúrnej, sociálnej a zdravotnej oblasti a oblasti výstavby vo svojich územných obvodoch. Národné výbory začali vznikať na Slovensku v priebehu roka 1942, masovo sa vytvárali v roku 1944 a tieto revolučné národné výbory plnili v povstaleckom období predovšetkým mocenskú funkciu. Organizáciu a kompetenciu miestnych a okresných národných výborov upravili smernice Povereníctva Slovenskej národnej rady (SNR) pre veci vnútorné č. 339/1944/II z 27. septembra 1944. Konštituovali sa v zmysle nariadenia	Dejiny správy pôvodcu

		Predsedníctva SNR č. 26/1945 Zb. n. SNR zo 7. apríla 1945. Mali sa ustanoviť na základe volieb a prevzali kompetencie zrušených obecných zastupiteľstiev, obecných rád, starostov, obecných alebo obvodných notárskych úradov, okresných a župných úradov, t. j. bývalej samosprávy i politickej správy. K tomuto nariadeniu vydalo Povereníctvo SNR pre veci vnútorné 10. apríla 1945 organizačné smernice pre národné výbory. Miestne národné výbory (MNV) vykonávali svoju pôsobnosť na základe dočasného organizačného poriadku vydaného výnosmi povereníka pre veci vnútorné z 15. novembra 1945 č. 6633/2-II/1 a č. 6633/3-II/1-1945 z 30. novembra 1945, uverejnenými pod č. 315/1945 Úr. v. a č. 363/1945 Úr. v., dočasného rokovacieho poriadku (výnos povereníka pre veci vnútorné z 10. decembra 1945 č. 7117/1-II/1-1945, uverejnený pod č. 362/1945 Úr. v.) a dočasného kancelárskeho poriadku (výnos Povereníctva pre veci vnútorné vydaný pod č. 370/1945 Úr. v.). Svoju právomoc uplatňovali MNV prostredníctvom pléna MNV, rady MNV, predsedu MNV, miestnych komisií a úradu MNV alebo obvodného úradu miestnych národných výborov. Plénum, rada a predseda boli orgány s rozhodovacou právomocou, komisie a úrady (obvodné úrady) MNV orgánmi pomocnými a výkonnými. Zmeny v organizovaní a činnosti národných výborov nastali po vydaní ústavného zákona č. 150/1948 Zb. (Ústava 9. mája). Národné výbory sa stali základom štátnej moci a správy. Po Februári 1948 boli niektoré národné výbory rozpustené a menované dočasné okresné a dočasné miestne správne komisie s pôsobnosťou MNV. V súlade s Ústavou 9. mája bol vydaný zákon č. 280/1948 Zb. o krajskom zriadení, na základe ktorého došlo začiatkom roku 1949 k novému administratívne členeniu štátu a k zmene v systéme a vnútornej organizácii národných výborov. Vznikla trojstupňová sústava národných výborov – krajské, okresné a miestne. Postupne sa upravovala právomoc národných výborov, ich organizačná štruktúra a vzájomné vzťahy. Úrady MNV sa utvorili podľa nariadenia SNR č. 26/1945 Zb. n. SNR namiesto zrušených notárskych úradov. Obvodný úrad miestnych národných výborov vykonával štátnu službu pre dva alebo viaceré miestne národné výbory. Vedúcim úradu (obvodného úradu) MNV bol tajomník. Ten zabezpečoval plnenie politických, hospodárskych a administratívnych úloh miestnych národných výborov v zmysle právnych predpisov a inštrukcií nadriadených orgánov a dozeral na prácu zamestnancov	

		úradu. Povinne sa zúčastňoval na zasadnutiach pléna a rady MNV, nemal však hlasovacie právo. Ako štátnemu úradníkovi mu prináležalo rozhodovacie právo v matričných veciach, do ktorých MNV nemal právo zasahovať. Obvodný úrad miestnych národných výborov v Moravskom Lieskovom patrilo do okresu Nové Mesto nad Váhom. Prevzal agendu dovtedy fungujúceho notárskeho úradu. Plnil úlohy pre obce Moravské Lieskové a Dolné Srnie. Zmenu organizácie a činnosti miestnych národných výborov prinieslo vládne nariadenie č. 14/1950 Zb. Podľa § 10 sa výkonnými zložkami národných výborov (NV) stala rada, predseda a referenti, na ktoré prešla dovtedajšia právomoc obvodných úradov NV a úrady NV zanikli. Miestny národný výbor si v každej obci zriadil svoj úrad. Obvodný úrad MNV v Moravskom Lieskovom bol vyhlásený za zrušený, rovnako ako ďalších deväť obvodných a obecných úradov miestnych národných výborov novomestského okresu (Beckov, Bošáca, Čachtice, Hrádok, Lubina, Nové Mesto nad Váhom, Podolie, Stará Turá, Svätý Kríž nad Váhom) výmerom Krajského národného výboru v Bratislave č. 173-20/7-1950-I/1 zo dňa 20. 07. 1950.	
3.2.3.	Archival history	Správu registratúry mal úrad vykonávať podľa dočasného kancelárskeho poriadku pre miestne národné výbory, ktorý bol vydaný výnosom Povereníctva pre veci vnútorné zo dňa 12. decembra 1945 č. 2123/1-II/1-1945, uverejneného v Úradnom vestníku pod č. 370/1945. Smernica pre správu registratúry platila od 1. januára 1946. Dovtedy národné výbory používali na správu svojich registratúr rôzne staršie poriadky bývalých správnych orgánov. V roku 1948 vydalo Povereníctvo vnútra zásady kancelárskej služby vo vnútornej správe pod č. 162/210-I/2-1948 a dočasný spisový plán pre vnútornú správu pod č. 162/211-I/2-1948 platný od 01. 01. 1949. Uplatňoval sa tu systém spisových hesiel a spisových sprievodiek. Spisová agenda sa mala manipulovať podľa desiatinného systému v ôsmich hlavných skupinách, každá skupina v desiatich oddieloch a každý oddiel mal desať hesiel. Definitívny desiatinný spisový plán bol vydaný Povereníctvom vnútra pod zn. 185-15/10-1950-II/2. Mal platiť od začiatku roka 1951, teda v dobe, keď už boli obvodné úrady zrušené. Počas celého obdobia existencie obvodného úradu sa spisy registratúrnymi značkami neoznačovali, ukladali sa chronologicko-numericke. Archívny fond úradu bol do štátneho archívu prevzatý spolu s ostatným fondmi	Dejiny archívneho fondu

		obvodných úradov miestnych národných výborov v roku 1960 ako súčasť registratúr Okresných národných výborov v Trenčíne a Novom Meste nad Váhom, v ktorých neprebehlo vyradovacie konanie. Registratúry boli uložené v budove archívu v Trenčíne na Mierovom námestí č. 46. Pri spracovávaní fondu Okresného národného výboru v Novom Meste nad Váhom bol v roku 1979 vyčlenený fond Obvodného úradu miestnych národných výborov v Moravskom Lieskovom. O päť rokov neskôr bol fond, spolu so všetkými fondmi štátneho okresného archívu, presťahovaný do novopostavenej budovy na Kožušnickej ulici v Trenčíne. Prvé usporiadanie a inventarizácia prebehla v roku 1994. V rokoch 1998 a 2009 bol fond zrevidovaný, pri ostatnej reinventarizácii bol vyhotovený aj inventár v elektronickej podobe. V roku 2020 bol zinventarizovaný prírastok fondu a elektronická pomôcka doplnená o dodatok.	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Prvým prírastkom fondu, zaevidovaným pod číslom 129 v roku 1979, bola 1 archívna škatuľa dokumentov (zápisnice rady, pléna a komisií) z r. 1946 – 1947, ktoré boli vyčlenené z fondu Okresný národný výbor v Novom Meste nad Váhom. Rovnako, vyčlenením, ale z fondu Miestny národný výbor v Moravskom Lieskovom sa fond obvodného úradu 30. 06. 1988 zväčšil o 8,3 bm. Išlo o 67 archívnych škatúľ dokumentov z rokov 1945 – 1950, ktoré archív zapísal ako prírastok č. 385. Ďalšie prírastky, ktoré pravdepodobne pribudli do fondu vyčlenením pri spracovávaní iných fondov, neboli evidované. Ostatným prírastkom z 28. 11. 2017 sú dokumenty evidované pod prírastkovým číslom 201/2017 s rozsahom 0,1 bm (1 archívna škatuľa) a časovým rozpätím (1937) 1945 – 1950 (1957).	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	Fond je zdrojom informácií o politických, hospodárskych a spoločenských pomeroch obcí obvodu úradu v období po 2. svetovej vojne. Rokovania obecných orgánov sú zachytené v zápisniciach, z evidencií sa zachovala sirotská evidencia, evidencie vydaných občianskych legitimácií a poistenia obecného majetku obce Dolné Srnie spolu s poistnými zmluvami. V prezidiálnych spisoch je možné nájsť situačné správy o politickej a hospodárskej situácii v obciach obvodu, históriu obce Moravské Lieskové, zoznam osôb, ktoré majú byť odstránené z verejného a politického života, zaraďovanie osôb do práce, výkazy daní a poplatkov, dokumenty z revízie obvodného úradu, výkazy o mravnej a politickej spoľahlivosti členov MNV, rôzne obežníky a iné. Administratívne dokumenty sú podkladom pre štúdium života miestnych obyvateľov a	Obsah a rozsah archívneho fondu

	obce v povojnovom období (odstraňovanie nevybuchnutej munície, odovzdanie vojenskej výzbroje a výstroje, úhrada za prácu pre Červenú armádu, súpis vojnových škôd a zničených domov, hlásenie o padlých hrdinoch a generáloch ZSSR). Zaujímavé údaje poskytujú rôzne výkazy, zoznamy, súpisy: sčítanie ľudu, zoznamy padlých v obvode úradu, zaslúžilých matiek, členov spolku Jednota katolíckych mužov na Slovensku so sídlom Moravské Lieskové, chovateľov kráv, priemyselných a živnostenských podnikov, pekárov a obchodníkov so zmiešaným tovarom, skonfiškovaného majetku, súpisy koní a dopravných prostriedkov, osôb povinných odvodom, stavebných robotníkov, poľnohospodárskych strojov, majetku osôb židovského pôvodu, domov prenajatých v roku 1946, majetku nad 50 ha, výkazy robotníctva, nezamestnaných, padlých vojakov Červenej armády, vydaných dobytčích pasov, o plnení dodávok, plány zásobovania, dvojročné a päťročné budovateľské plány. V administratívnych dokumentoch je možné nájsť aj záznamy ku konfiškácii majetku, dočasnej správe na pôdohospodársky majetok, II. pozemkovej reforme, o vykonávaní vojenskej služby občanov, k činnosti úradu a obecných orgánov, a to napríklad: voľby do MNV, zoznamy predsedov a podpredsedov MNV v obciach obvodu, zoznam zamestnancov národného výboru, správy o činnosti NV v Moravskom Lieskovom a Dolnom Srní, zoznam členov miestnej osvetovej rady, voľba obecných poľných hájnikov, platy obecných zamestnancov a iné. Úrad sa zaoberal aj záležitosťami v školskej a kultúrnej oblasti, napr. zriadenie detskej opatrovne a jaslí v Moravskom Lieskovom, Štátnej meštianskej školy v Moravskom Lieskovom, obnovenie obecnej čítárne v Moravskom Lieskovom, povolenie licencie na kino, správy o činnosti Socialistického zväzu mládeže, príprava osláv Slovenského národného povstania, úprava poľných ciest k 100. výročiu zrušenia poddanstva. Dokumentmi správneho charakteru sú živnostenské záležitosti, zápisy smrtných pádov, inventáre majetku, vysvedčenia o politickej, mravnej a národnej spoľahlivosti, poisťné zmluvy, dane (dávky) z hodnoty prírastku nehnuteľností. Vo fonde sú rôzne stavebné povolenia pre obyvateľov, údaje pre zápisy do matriky, záznamy k založeniu Potravného družstva v Moravskom Lieskovom, elektrifikácii osady Šance v Moravskom Lieskovom, prenájmu poľného práva, záznamy týkajúce sa továrne na obuv Adam, odpredaja nehnuteľností, stavby hasičského skladu a prístavby kultúrneho domu v Moravskom Lieskovom, zbúrania židovskej synagógy, prijímania remeselníkov do	

		JRD a iné. Účtovný materiál poskytuje čiastočné informácie o hospodárení obcí Dolné Srnie a Moravské Lieskové. Archívny fond Obvodný úrad miestnych národných výborov v Moravskom Lieskovom obsahuje 51 inventárnych jednotiek z rokov (1937) 1945 – 1950 (1957). Meria 2,85 bm.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Vnútorne vyradovanie vykonal pri usporadúvaní a inventarizácii fondu v roku 1994 Jozef Karlík. Keďže pre hodnotenie záznamov z rokov 1945 – 1948 neboli vydané žiadne smernice, ktoré by jednoznačne určovali, ktoré záznamy majú a ktoré nemajú trvalú dokumentárnu hodnotu, záznamy sa posudzovali podľa vyhlášky MV SSR č. 63/1976 Zb., ktorou sa určujú kritériá na posudzovanie písomností ako archívnych dokumentov a upravujú niektoré podrobnosti o postupe pri vyradovaní (skartácii) písomností. Aplikované boli aj zásady iných smerníc na vyradovanie záznamov na národných výboroch. Záznamy z rokov 1949 – 1950 sa pri spracúvaní vyradovali podľa smerníc Povereníctva vnútra na vyradovanie písomností na národných výboroch a ich zložkách vydaných 10. augusta 1953 pod č. I/1-055.6-6/8-1953. Vnútorným vyradovacím konaním v roku 1994 došlo k úbytku 7,1 bm, z 9,4 bm zostalo 2,3 bm. Vnútorne vyradovanie dokumentov, ktoré pribudli po tomto roku vykonala pri opätovných inventarizáciách v rokoch 1998 a 2009 Marta Holúbková. Záznamy o tom, čo bolo predmetom vnútorného vyradenia nie sú a neinformujú o tom ani archívne pomôcky.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond je usporiadaný podľa diplomaticko-chronologickej schémy, čo znamená rozdelenie podľa diplomatických kategórií a následné chronologické členenie. Fond má tri skupiny: knihy, spisový materiál a účtovný materiál. Úradné knihy sa členia na správne a evidenčné, pričom správne knihy sú rozdelené podľa obcí, spisový materiál na registratúrne pomôcky a spisy. Skupina spisov je rozdelená na prezidiálne a administratívne. Účtovný materiál je zoradený podľa obcí a následne chronologicky. Dodatok má tiež diplomaticko-chronologické členenie. Inventárnou jednotkou pri úradných knihách a registratúrnych pomôckach je jeden zväzok (kniha) za časové obdobie jedného roka alebo viacročné obdobie. Pri prezidiálnych a administratívnych spisoch tvorí inventárnu jednotku jeden ročník zachovaných číslovaných alebo nečíslovaných spisov. V dodatku bolo v troch prípadoch	Spôsob usporiadania

		ponechané pôvodné registratúrne usporiadanie, ktoré presahovalo jeden ročník. Inventárnou jednotkou pri účtovnom materiáli je skupina účtovných záznamov za jeden rok.	
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcí
3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Bratislave, pobočka Trenčín. Marta Holúbková: Obvodný úrad miestnych národných výborov v Moravskom Lieskovom 1945 – 1950, inventár, Trenčín 2009 Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne. Kolektív autorov: Obvodné úrady miestnych národných výborov (1924) 1945 – 1950 (1953), I. zväzok, združený inventár, Trenčín 2015, evid. č. 3125	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín 5	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Archívna pomôcka o tom neinformuje.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný notársky úrad v Moravskom Lieskovom, Miestny národný výbor v Moravskom Lieskovom, Okresný národný výbor v Novom Meste nad Váhom	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní

3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Pozri 3.4.5. Usporiadanie, vnútorné vyrad'ovanie a inventarizáciu vykonal v roku 1994 Jozef Karlík. V rokoch 1998 a 2009 vykonala revíziu fondu a reinventarizáciu Marta Holúbková. V roku 2009 zároveň vyhotovila inventár v elektronickej podobe. Ten bol v tlačenej podobe vydaný ako súčasť združeného inventára, ktorý v roku 2015 zostavila a úvod k nemu napísala Mgr. Janka Štefaničáková. Opis vyhotovila Mgr. Radka Mináriková v júli 2020.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532.	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	13. 07. 2020	Dátum vyhotovenia opisu